

La UOC i PIMEC presenten el Baròmetre d'Ocupacions i Competències de Catalunya que permetrà conèixer les demandes i necessitats del mercat de treball

Ambdues entitats constaten que la capacitat per adaptar-se als canvis és la competència més valorada en els professionals del futur

El baròmetre també mostra que els analistes de sistemes i programadors es troben entre els professionals més buscats a Catalunya l'any 2023

Barcelona, 15 de març del 2024. La UOC i PIMEC han presentat avui el **Baròmetre d'Ocupacions i Competències de Catalunya**, el qual permetrà conèixer les demandes i les necessitats del mercat de treball. Entre altres qüestions, aquest indica que **la capacitat dels professionals per adaptar-se al canvi és la competència més valorada per les empreses a l'hora de contractar futurs professionals.**

Així, aquesta nova eina, desenvolupada col·laborativament per ambdues entitats, agrega i fa seguiment de la demanda del mercat de treball a partir de l'anàlisi de la informació actualitzada de les ofertes de treball, d'una banda, i del recull de les necessitats explícites del teixit empresarial, de l'altra, cosa que permet conèixer amb profunditat l'evolució de les ocupacions i les competències del mercat de treball a Catalunya. L'objectiu és facilitar el disseny d'estratègies de polítiques d'ocupació i formació eficients que donin resposta a les necessitats de **les empreses, principalment a pimes, a optimitzar la cerca de talent i el desenvolupament professional de les persones treballadores**, alhora que contribuirà a l'orientació dels futurs professionals.

En una anàlisi elaborada conjuntament per la Unitat de Prospectiva i Anàlisi Laboral de la UOC i PIMEC -que aporta el seu profund coneixement sectorial i actua com a vincle entre el món acadèmic i les empreses- el Baròmetre ha detectat que adaptar-se al canvi és la competència tova més demandada per part de les empreses en tots els àmbits professionals, constatant que **un 51% de les ofertes laborals publicades a Catalunya** el 2023 requerien aquesta competència. En aquest sentit, és demandada en la majoria de sectors (96%) i ocupacions (68%), "fet que indica la seva importància transversal en el mercat laboral català", segons explica Carme Pagès, professora i investigadora dels Estudis d'Economia i Empresa de la UOC. "Durant l'any passat, **sis de cada deu vacants al mercat de treball demanaven competències d'autogestió**, com ara adaptar-se al canvi i assumir la responsabilitat. **Quatre de cada deu vacants sol·licitaven competències socials i de comunicació**, com treballar en equip i dirigir altres, mentre que **tres de cada deu mencionaven capacitats de raonament**, com resoldre problemes i pensar creativament", explica Pagès.

Així mateix, en el rànquing de competències demandades per les empreses, la segona més sol·licitada va ser **assumir la responsabilitat** (29%), seguida de **gestionar el temps** (27%), **acceptar les crítiques i l'orientació** (19%), **gestionar l'estrès** (18%) i **mostrar iniciativa** (18%). Altres competències que també són presents en els requisits de les ofertes de treball, són mostrar compromís (11%), gestionar la qualitat (10%), treballar de manera independent (10%), mostrar determinació (9%) i treballar eficientment (4%).

Aquests tipus de **competències** s'anomenen "**toves**" (*soft skills*) i són considerades **habilitats humanes úniques enfront de la creixent automatització i tecnologia**. "A Catalunya, **set de cada deu vacants laborals requereixen algun tipus de competència tova, superant la mitjana espanyola**. En l'últim any, la demanda d'aquestes competències ha experimentat un augment significatiu, arribant al 72,5%, cinc punts percentuals per sobre

de la xifra enregistrada al començament de la nostra anàlisi (juliol del 2018)”, explica la professora i investigadora de la UOC. “Aquest increment es dona per l’augment de la demanda de competències socials i de comunicació, així com d’autogestió”, explica Sílvia Miró, directora de l’Àrea de Treball de PIMEC.

En el rànquing de competències toves demandades per les empreses, la segona més sol·licitada va ser **Treballar en equips** (40%), seguida de **Resoldre problemes** (30%), **Assumir la responsabilitat** (29%), **Dirigir altres persones** (27%), **Gestionar el temps** (27%), **Pensar de manera creativa** (25%), **Promoure idees, productes o serveis** (23%), **Acceptar les crítiques i l’orientació** (19%) i, **Mostrar iniciativa** (18%). Altres competències que també són presents en els requeriments de les ofertes de treball, encara que no en tanta mesura, són Delegar responsabilitats (14%), Mostrar compromís (11%), Informar de fets (11%), Gestionar la qualitat (10%), Treballar de manera independent (10%), Pensar de manera analítica (9%), Mostrar determinació (9%), Planificar (8%), Resoldre conflictes (6%), Treballar eficientment (4%) i Pensar de manera holística (3%).

Analistes de sistemes i programadors, els més demandats

Entre les dades clau sobre el mercat de treball posades de manifest pel Baròmetre destaca que **les ocupacions relacionades amb la tecnologia són les que tenen més vacants**. Els analistes de sistemes van representar el 3,2% de les ofertes de treball i els desenvolupadors de programari el 3,1% durant el 2023. També hi ha una demanda considerable de professionals de l’àmbit comercial i la publicitat i de l’àmbit de les instal·lacions, aquests darrers són particularment buscats a les demarcacions de Tarragona i Lleida.

Cercador de competències i actualitzacions periòdiques

El Baròmetre es constitueix com una eina dinàmica que es focalitzarà en qüestions específiques relatives als canvis del mercat laboral, a través de la publicació **trimestral** dels anomenats “Tema Focus” i que estarà a disposició de professionals, empreses i administracions, amb l’objectiu de proveir d’informació actualitzada a professionals, empreses i administracions per facilitar la presa de decisions i la definició de les estratègies i polítiques corresponents. En definitiva, assegura Miró, “es tracta de proporcionar una eina útil i accessible que proporcioni **dades rellevants sobre el mercat de treball als responsables de recursos humans, a l’administració pública i als ciutadans**”. El primer recurs a disposició dels usuaris serà un cercador de competències per a fer costat a les empreses en la cerca de talent i orientar a les persones en la definició dels seus itineraris formatius i professionals, basant-se en les tendències ocupacionals del mercat.

Aliança de la UOC i PIMEC

Per a la rectora de la UOC, Àngels Fitó, projectes com aquest són “fruit d’un **treball de col·laboració institucional**” i tenen la intenció de “proveir d’informació i coneixement rellevant sobre el mercat laboral a les empreses i la societat en general en un moment en què la transició tecnològica i ecològica altera les dinàmiques econòmiques i socials”. I afegeix: “La informació que s’oferirà i es difondrà preveu facilitar, entre d’altres, el **disseny d’estratègies i polítiques d’ocupació i formació eficients que s’ajustin a les necessitats actuals i futures del teixit empresarial**, i en especial de les pimes catalanes”, conclou Fitó, que és doctora en Ciències Econòmiques.

Nota de premsa

En la seva intervenció, el president de PIMEC, Antoni Cañete, ha dit sobre el baròmetre que “és un projecte estratègic i de país”. “Sovint parlem de la necessitat d’establir sinergies i avui ho escenifiquem amb una de les universitats més centrades en l’àmbit de l’empresa, ja que **unim el nostre know how i presentem aquesta eina necessària i essencial pel teixit empresarial i econòmic del país**”, ha afegit.

Seguidament, ha constatat que una de les problemàtiques que sempre destaquen els empresaris i empresàries és la dificultat per trobar personal qualificat: “Això es produeix per molts motius i el principal és que tenim **un mercat de treball descompensat i invertit**”. Per aquest motiu, ha insistit en la idea que “aquest baròmetre és important per l’anàlisi que fa del mercat de treball, i per la feina de pedagogia sobre les competències”.

“En un món on la intel·ligència artificial està cridada a tenir un rol de protagonisme, **hi ha un element diferencial que és l’autenticitat**. Per això, cal que posem les persones al centre; ajudant-les a **adaptar-se al canvi, treballar en equip i resoldre problemes**”, ha finalitzat el seu discurs.

La UOC y PIMEC presentan el Barómetro de Competencias y Empleos de Cataluña, que permitirá conocer las demandas y necesidades del mercado de trabajo

Ambas entidades constatan que la capacidad para adaptarse a los cambios es la competencia mejor valorada de los profesionales del futuro

El barómetro también muestra que los analistas de sistemas y programadores se encuentran entre los profesionales más buscados en Catalunya en 2023

Barcelona, 15 de marzo de 2024. La capacidad de los profesionales para adaptarse al cambio es la competencia mejor valorada por las empresas al contratar a futuros profesionales, según el **nuevo Barómetro de Competencias y Empleos de Cataluña, impulsado por la Universitat Oberta de Catalunya (UOC) y PIMEC**, y presentado en el campus de la UOC. Este barómetro nace con el objetivo de convertirse en un centro de observación que permita responder a la gran pregunta sobre cuáles son los empleos y competencias más demandados por el mercado de trabajo. Así, esta nueva herramienta, desarrollada colaborativamente por ambas instituciones, agrega y observa la demanda del mercado de trabajo a partir del análisis de la información actualizada de las ofertas de trabajo, por un lado, y de la compilación de las necesidades explícitas del tejido empresarial, por el otro. Esto permite conocer con profundidad la evolución de los empleos y las competencias del mercado de trabajo en Cataluña. Tiene la finalidad de facilitar el diseño de estrategias de políticas de empleo y formación eficientes que den respuesta a las necesidades de **las empresas, principalmente pymes, para optimizar la búsqueda de talento y el desarrollo profesional de los trabajadores y trabajadoras**. Asimismo, contribuirá a la orientación de los futuros profesionales.

En un análisis realizado conjuntamente por la Unidad de Prospección y Análisis Laboral de la UOC y PIMEC —que aporta su profundo conocimiento sectorial y actúa como vínculo entre el mundo académico y las empresas—, el barómetro ha detectado que **adaptarse al cambio** es la competencia general mejor valorada por las empresas en todos los ámbitos profesionales. Se ha constatado, de hecho, que **un 51 % de las ofertas laborales publicadas en Cataluña** en 2023 exigían esta competencia. Esta competencia, además, es solicitada en la mayoría de los sectores (96 %) y empleos (68 %), "lo que indica su importancia

transversal en el mercado laboral catalán", según explica Carme Pagès Serra, profesora e investigadora de los Estudios de Economía y Empresa de la UOC. Durante el año pasado, **seis de cada diez vacantes del mercado de trabajo pedían competencias de autogestión**, como adaptarse al cambio y asumir la responsabilidad; **cuatro de cada diez vacantes solicitaban competencias sociales y de comunicación**, como trabajar en equipo y dirigir a otras personas, mientras que **tres de cada diez mencionaban capacidades de razonamiento**, como resolver problemas y pensar creativamente", explica Pagès.

Así, en el ranquin de competencias valoradas por las empresas, la segunda más solicitada fue **asumir la responsabilidad** (29 %), seguida de **gestionar el tiempo** (27 %), **aceptar las críticas y la orientación** (19 %), **gestionar el estrés** (18 %) y **mostrar iniciativa** (18 %). Otras competencias que también están presentes en los requisitos de las ofertas laborales, aunque en menor grado, son el hecho de mostrar compromiso (11 %), gestionar la calidad (10 %), trabajar de forma independiente (10 %), mostrar determinación (9 %) y trabajar eficientemente (4 %).

Estos tipos de **competencias** se denominan **blandas** (*soft skills*) y son consideradas **habilidades humanas únicas frente a la creciente automatización y tecnología**. **En Cataluña, siete de cada diez vacantes laborales exigen algún tipo de competencia general, cifra que supera la media española**. A lo largo del último año, la demanda de estas competencias ha experimentado un aumento significativo: ha llegado al 72,5 %, cinco puntos porcentuales por encima de la cifra registrada al inicio de nuestro análisis (julio de 2018)", explica la profesora e investigadora de la UOC. "Este incremento se da por el aumento de la demanda de competencias sociales y de comunicación, así como de autogestión", explica Sílvia Miró, directora del Área de Trabajo de PIMEC.

Así, en el ranquin de competencias blandas demandadas por las empresas, la segunda más solicitada fue **trabajar en equipo** (40 %), seguida de **resolver problemas** (30 %), **asumir la responsabilidad** (29 %), **dirigir a otras personas** (27 %), **gestionar el tiempo** (27 %), **pensar de forma creativa** (25 %), **promover ideas, productos o servicios** (23 %), **aceptar las críticas y la orientación** (19 %), y **mostrar iniciativa** (18 %). Otras competencias que también están presentes en los requisitos de las ofertas de trabajo, aunque en menor grado, son delegar responsabilidades (14 %), mostrar compromiso (11 %), informar de hechos (11 %), gestionar la calidad (10 %), trabajar de forma independiente (10 %), pensar de forma analítica (9 %), mostrar determinación (9 %), planificar (8 %), resolver conflictos (6 %), trabajar eficientemente (4 %), y pensar de forma holística (3 %).

Analistas de sistemas y programadores, los más demandados

Entre los datos clave sobre el mercado de trabajo que se han puesto de manifiesto gracias al barómetro, destaca el hecho de que **los empleos relacionados con la tecnología son los que cuentan con más vacantes**. En 2023, los analistas de sistemas representaron el 3,2 % de las ofertas de trabajo y los desarrolladores de software, el 3,1 %. También existe una demanda considerable de profesionales del ámbito comercial y la publicidad y del ámbito de las instalaciones. Estos últimos son particularmente demandados en las demarcaciones de Tarragona y Lleida.

Buscador de competencias y actualizaciones periódicas

El barómetro se concibe como una herramienta dinámica que se focalizará en cuestiones específicas relativas a los cambios del mercado laboral, a través de la publicación **trimestral** de los denominados *Tema Focus*, y que estará a disposición de profesionales, empresas y administraciones. El objetivo es ofrecer información actualizada a profesionales, empresas y

administraciones para facilitar la toma de decisiones y la definición de las estrategias y políticas correspondientes.

En definitiva, asegura Miró, "se trata de proporcionar una herramienta útil y accesible que ofrezca **datos relevantes sobre el mercado de trabajo a los responsables de recursos humanos, a la Administración pública y a los ciudadanos**". El primer recurso a disposición de los usuarios será un buscador de competencias para dar apoyo a las empresas en la búsqueda de talento y orientar a las personas en la definición de sus itinerarios formativos y profesionales, a partir de las tendencias ocupacionales del mercado.

Alianza de la UOC y PIMEC

Para la rectora de la UOC, Àngels Fitó, proyectos como este son "fruto de un **trabajo de colaboración institucional**" y tienen la intención de "proveer a las empresas y la sociedad en general de información y conocimiento relevante sobre el mercado laboral, en un momento en el que la transición tecnológica y ecológica altera las dinámicas económicas y sociales". "La información que se ofrecerá y se difundirá prevé facilitar, entre otros, el **diseño de estrategias y políticas de empleo y formación eficientes que se ajusten a las necesidades actuales y futuras del tejido empresarial**, y en especial de las pymes catalanas", concluye Fitó, que es vicedecana del Colegio de Economistas de Cataluña.

En su intervención, el presidente de PIMEC, Antoni Cañete, ha dicho sobre el barómetro que "es **un proyecto estratégico y de país**". "A menudo hablamos de la necesidad de establecer sinergias y hoy lo escenificamos con una de las universidades más centradas en el ámbito de la empresa, puesto que unimos nuestro *know-how* y presentamos esta herramienta necesaria y esencial para el tejido empresarial y económico del país", ha añadido.

Seguidamente, ha constatado que una de las problemáticas que siempre destacan los empresarios y las empresarias es **la dificultad para encontrar personal cualificado**: "Esto se produce por muchos motivos y el principal es que tenemos un mercado de trabajo descompensado e invertido". Por este motivo, ha insistido en la idea de que "este barómetro es importante por el análisis que hace del mercado de trabajo, y por el trabajo de pedagogía sobre las competencias".

"En un mundo donde la inteligencia artificial está llamada a tener un rol de protagonismo, **hay un elemento diferencial que es la autenticidad**. Por eso, hace falta que pongamos a las personas en el centro; ayudándolas a adaptarse al cambio, trabajar en equipo y resolver problemas", ha finalizado su discurso.